

Ο Ξεχασμένος Άναξ: Σχεδιάζοντας μια παύση στις Αχαρνές

Κωνσταντίνος Μπουλουγούρης, Ερρίκος-Στέφανος Πίρουλα-Γοδού, Μαρία Χαλούτση - 08/07/2024

Διπλωματική Εργασία

Σπουδαστές: Κωνσταντίνος Μπουλουγούρης, Ερρίκος-Στέφανος Πίρουλα-Γοδού, Μαρία Χαλούτση

Επιβλέποντες Καθηγητές: Αριάδνη Βοζάνη, Μανόλης Σταυρακάκης

Σύμβουλοι: Φλώρα-Μαρία Μπουγιατιώτη, Ανδρονίκη Μιλτιάδου

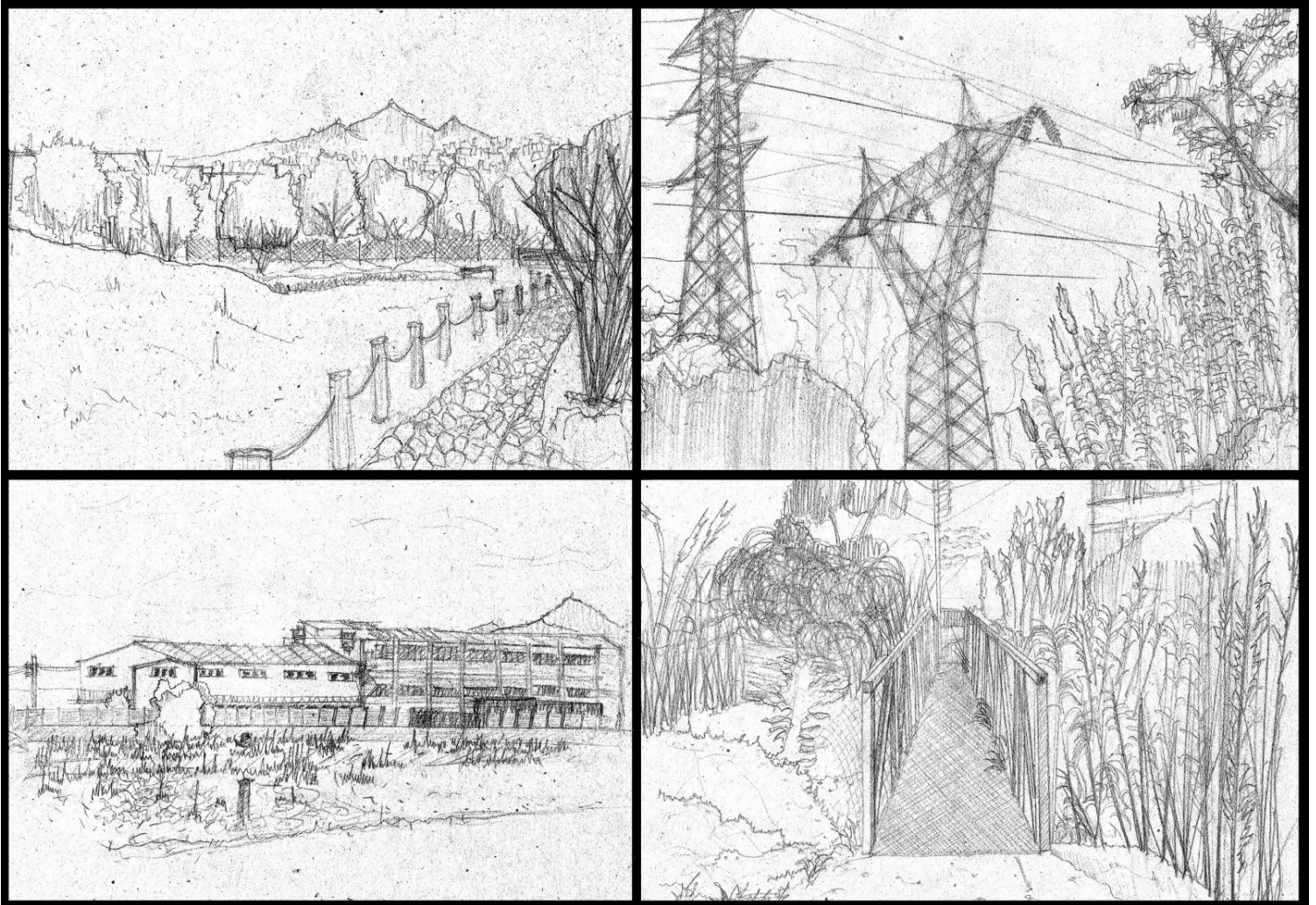
Ημερομηνία Παρουσίασης: 25/09/2023

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο - Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Η παρούσα διπλωματική εργασία αφορά τον Μυκηναϊκό Θολωτό Τάφο των Αχαρνών, τον επιβλητικότερο και καλύτερα διατηρημένο θολωτό τάφο της Αττικής. Στόχο αποτελεί ο σχεδιασμός του περιβάλλοντα χώρου και

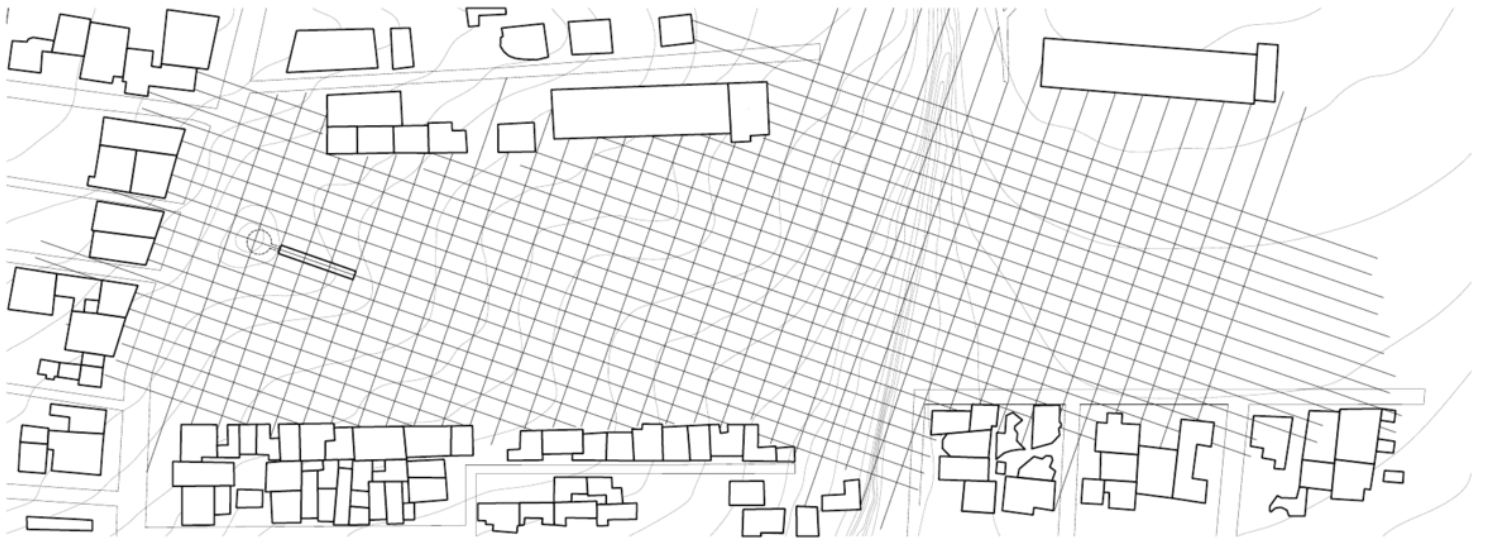
η ένταξη του τύμβου σε έναν νέο ενεργό δημόσιο χώρο, ο οποίος να συνδιαλέγεται με τις υπάρχουσες λειτουργίες. Παράλληλα, ο σχεδιασμός στοχεύει στη δημιουργία μιας παύσης μέσα στον αστικό ιστό του Κόκκινου Μύλου, μιας συνοικίας των Αχαρνών στην οποία βρέθηκε ο θολωτός τάφος, αποδίδοντας ιστορική σημασία στην ευρύτερη περιοχή.

Ο αρχαιολογικός χώρος του τάφου συνορεύει με την κεντρική οδική αρτηρία της περιοχής, επί της οποίας παρατηρούνται εμπορικές και διοικητικές λειτουργίες. Παράλληλα, σε κοντινή απόσταση αναπτύσσεται το Βιομηχανικό Πάρκο των Αχαρνών, ενώ στο υπόλοιπο τμήμα κυριαρχεί η αμιγής κατοικία. Σημαντικό όριο αποτελεί το ρέμα της Καναπίτσας, το οποίο χωρίζει τη συνοικία σε δύο μέρη. Από τη μια μεριά κυριαρχεί ο αστικός ιστός, ενώ από την άλλη το φυσικό τοπίο. Χαρακτηριστικές είναι οι καλαμιές που βρίσκονται στις όχθες του ρέματος, οι οποίες δημιουργούν μικρούς καλαμιώνες και λειτουργούν ως φυσικό όριο. Κοντά στην περιοχή βρίσκεται σταθμός του προαστιακού σιδηρόδρομου, ενώ στην κεντρική αρτηρία εντοπίζονται στάσεις λεωφορείου. Η είσοδος στον αρχαιολογικό χώρο είναι ελεύθερη, πραγματοποιούνται συχνές επισκέψεις από μαθητές, ενώ κατά περιόδους σπουδαστές αρχαιολογίας, από Ελλάδα κι εξωτερικό, επισκέπτονται την περιοχή για να μελετήσουν τον τύμβο.

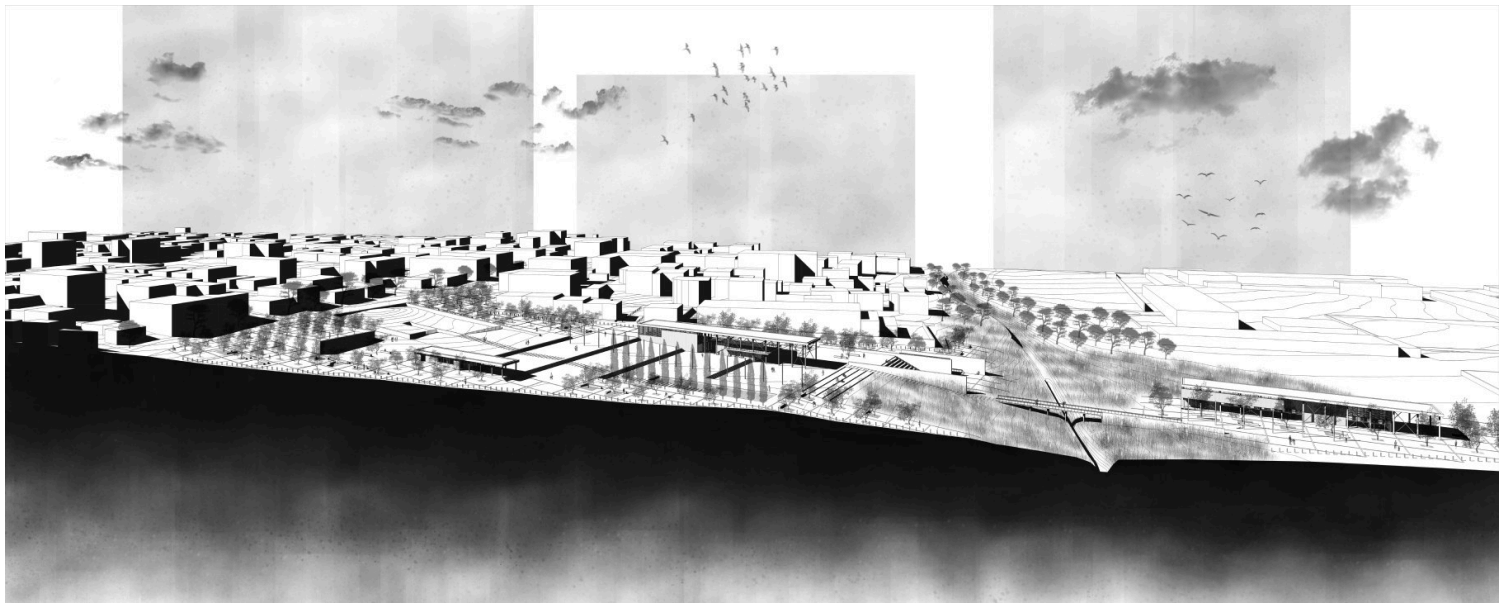

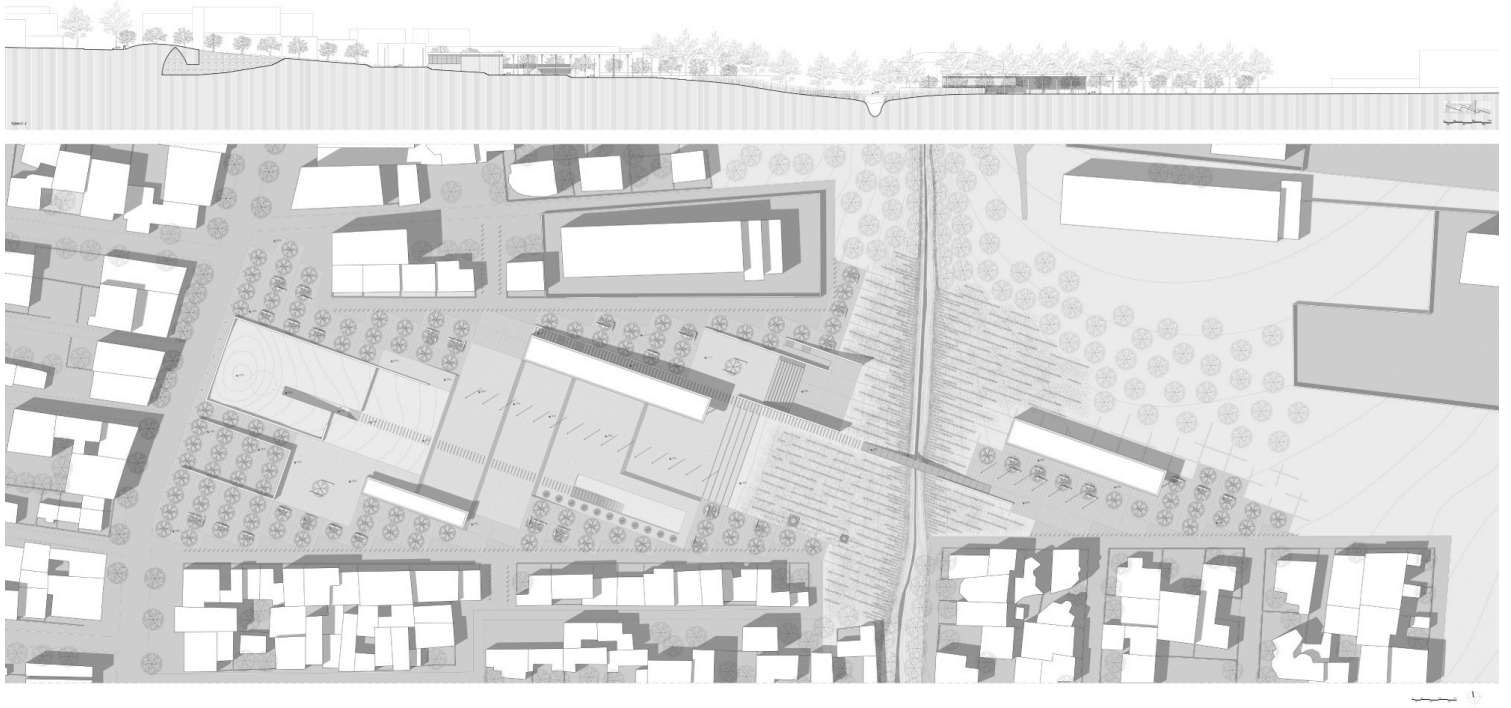
Η συνθετική προσέγγιση της πρότασης εξελίχθηκε παράλληλα με την αναγνώριση της περιοχής. Αναλύοντας συνοπτικά τη μεθοδολογία μας, αρχικά κρίθηκε σημαντικός ο σχεδιασμός ενός ορθοκανονικού κανάβου για τη δημιουργία ενός ρυθμού. Ο προσανατολισμός του κανάβου ορίστηκε σύμφωνα με τον προσανατολισμό του τύμβου. Για την οργάνωση των κινήσεων επιλέχθηκαν δύο βασικοί διαμήκεις άξονες, βάσει των κυρίαρχων προσβάσεων. Με οδηγό τον κανάβο σχεδιάστηκαν τα σκληρά και μαλακά δάπεδα, δημιουργώντας το ζωτικό κεντρικό κενό της πρότασης, ενώ, για την οπτική και ηχητική απομόνωσή του, επιλέχθηκε η περιμετρική φύτευση με ελαιόδεντρα. Τέλος, για την εξυπηρέτηση των σύγχρονων αναγκών του αρχαιολογικού χώρου, θεωρήθηκε σημαντική η ενσωμάτωση κάποιων λειτουργιών. Η αναζήτηση συσχετισμών και συνδέσεων της πλατείας, των κινήσεων και των λειτουργιών μεταξύ τους, οδήγησε στην επιλογή της θέσης των κτηριακών όγκων κοντά στους δύο βασικούς άξονες, ενώ, για τη νοηματική ολοκλήρωση της ιδέας, οι άξονες απέκτησαν όνομα και οι λειτουργίες μετατράπηκαν σε εμπειρίες, επιδιώκοντας τη μεταφορά των αρχαίων ταφικών

εθίμων στη σύγχρονη εποχή.

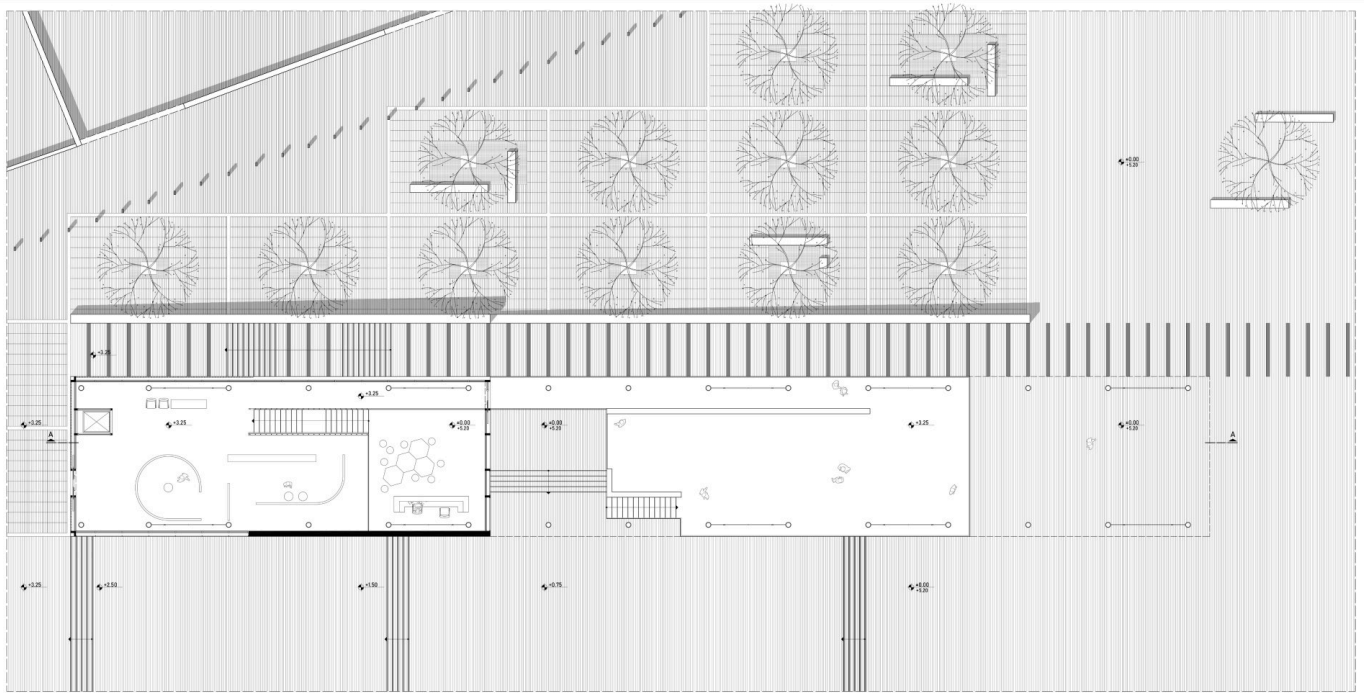

Προσεγγίζοντας κανείς την περιοχή από την κεντρική λεωφόρο, αντιλαμβάνεται τον περιμετρικό ελαιώνα και τον λόφο του τύμβου. Ένας μεγάλος εξώστης υποδέχεται τους επισκέπτες, δίνοντάς τους μια συνολική εικόνα της πλατείας. Το σκληρό περιμετρικό δάπεδο «αγκαλιάζει» το πιο μαλακό και δημιουργεί το κεντρικό κενό. Οι δύο σημαντικοί άξονες σηματοδοτούνται με διαφορετικό υλικό και οδηγούν στις επιμέρους λειτουργίες. Οι τρεις γραμμικοί κτηριακοί όγκοι τονίζουν τη βασική κατεύθυνση του κανάβου, ενώ η δεξαμενή νερού και το υπαίθριο θέατρο ολοκληρώνουν τη νοηματική σύνδεση όλων των εμπειριών. Η μετάβαση στο ρέμα πραγματοποιείται μέσω μιας μικρής γέφυρας ανάμεσα στον πυκνό καλαμιώνα, που λειτουργεί ως φίλτρο μεταξύ του αστικού ιστού και του φυσικού τοπίου.

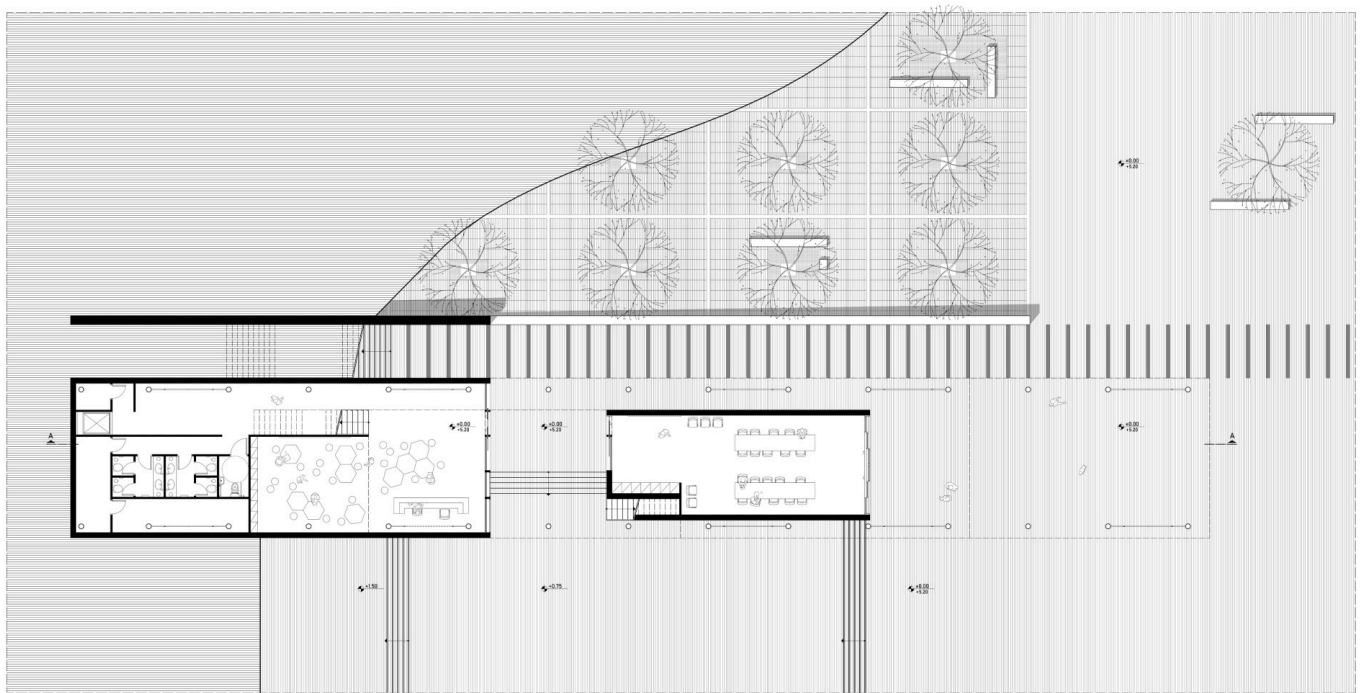

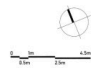
Οι δύο βασικές λειτουργίες που παρουσιάζονται στον σχεδιασμό είναι το κέντρο ενημέρωσης και εκπαιδευτικών προγραμμάτων και η βιβλιοθήκη. Σκοπό αποτελεί η αναβάθμιση των υποδομών, όσον αφορά την ενημέρωση, αλλά και γενικότερα την ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου, θεωρώντας τα κτήρια αυτά απαραίτητα για μια ολοκληρωμένη εμπειρία. Συμπληρωματικά, σχεδιάζεται ένα μικρό αναψυκτήριο, ενώ αναδιαμορφώνεται το υπάρχον υπαίθριο θέατρο.

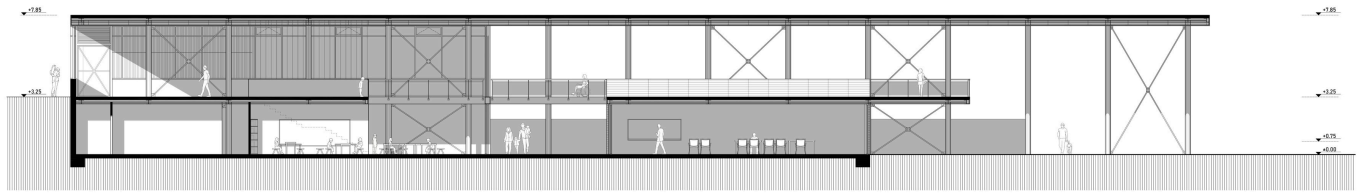

ΚΑΤΩΦΗ ΠΡΟΦΟΥ

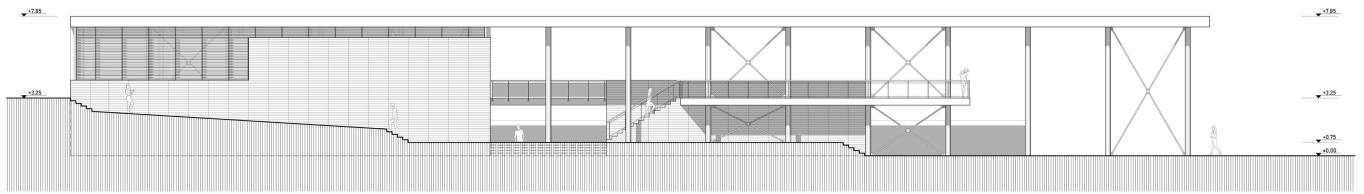

ΚΑΤΩΦΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

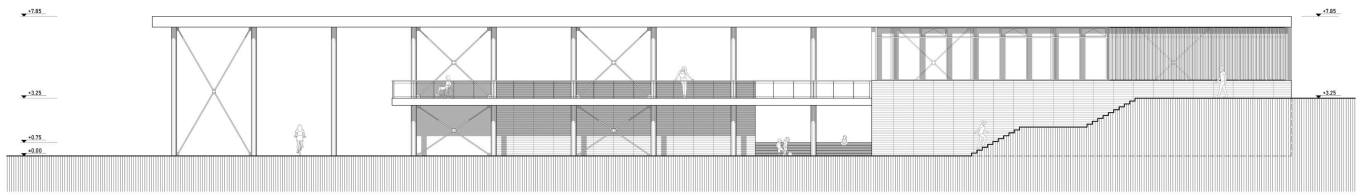

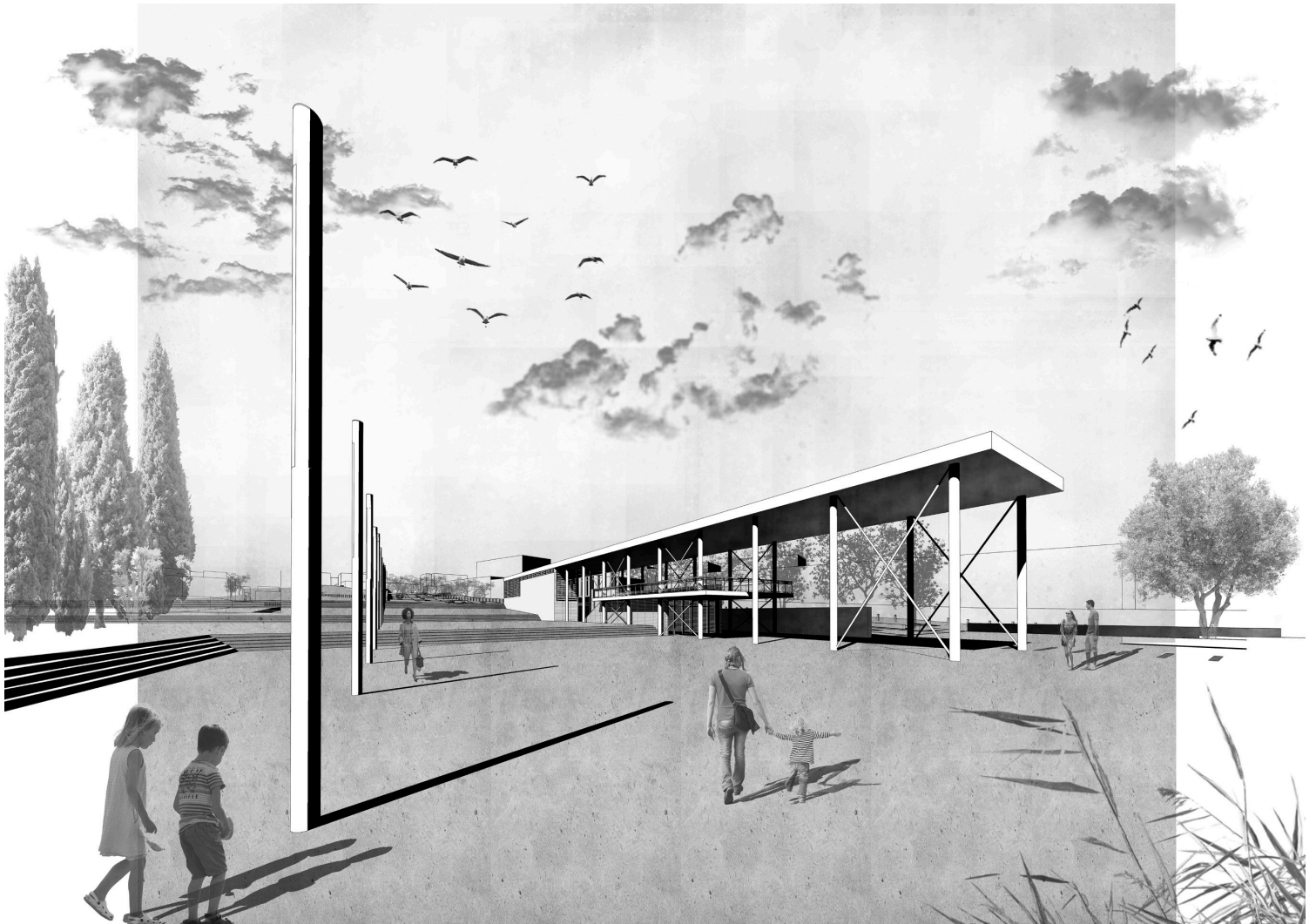
ΤΟΜΗ Α-Α

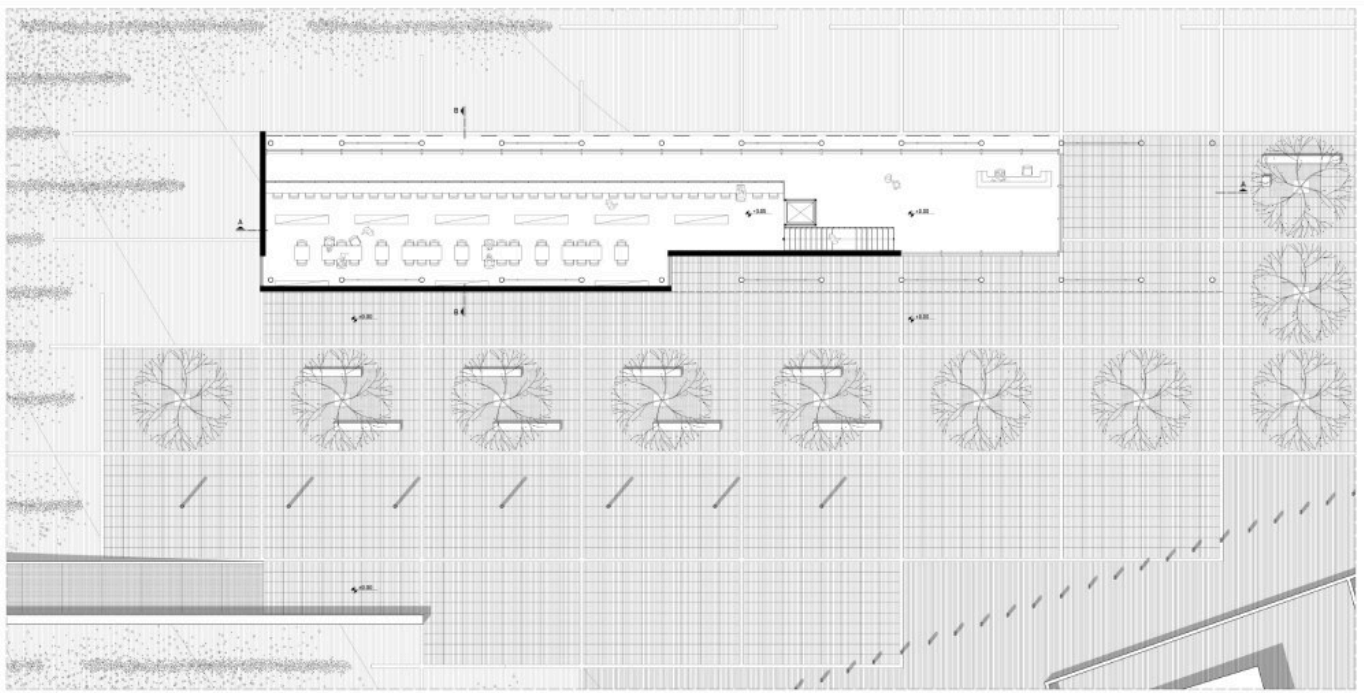

ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

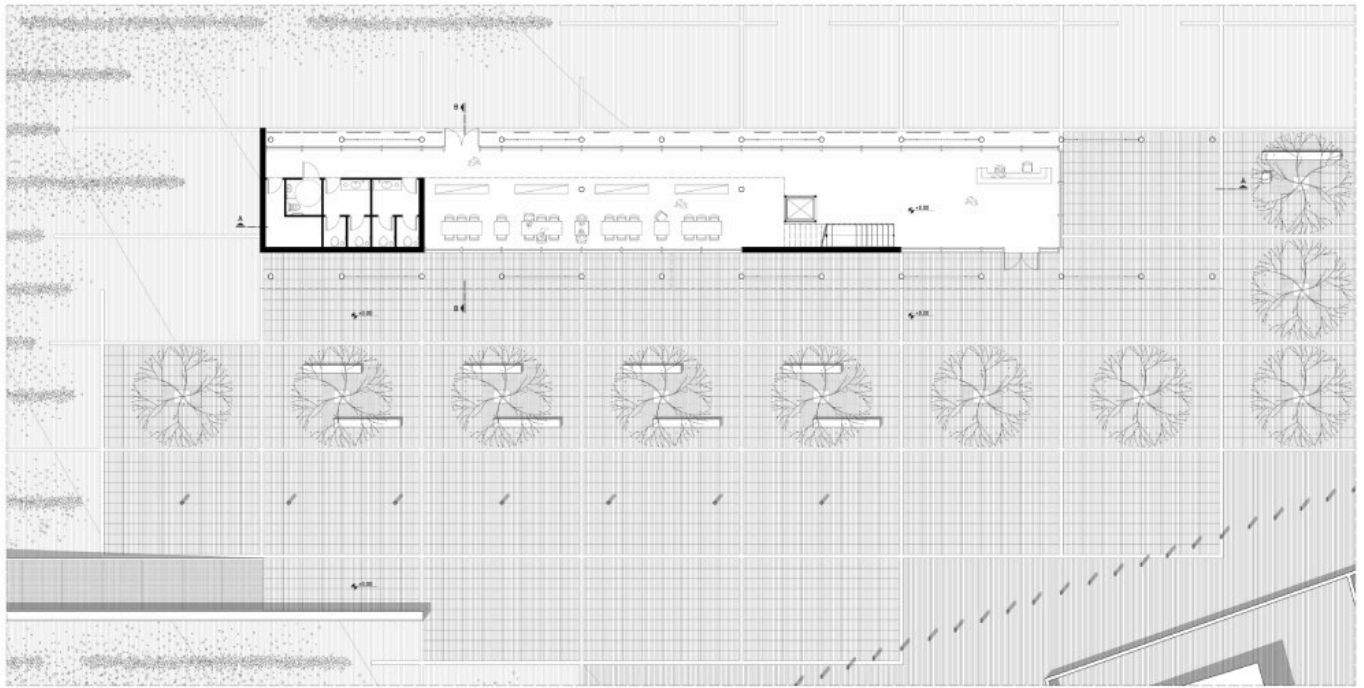

ΒΟΡΕΙΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

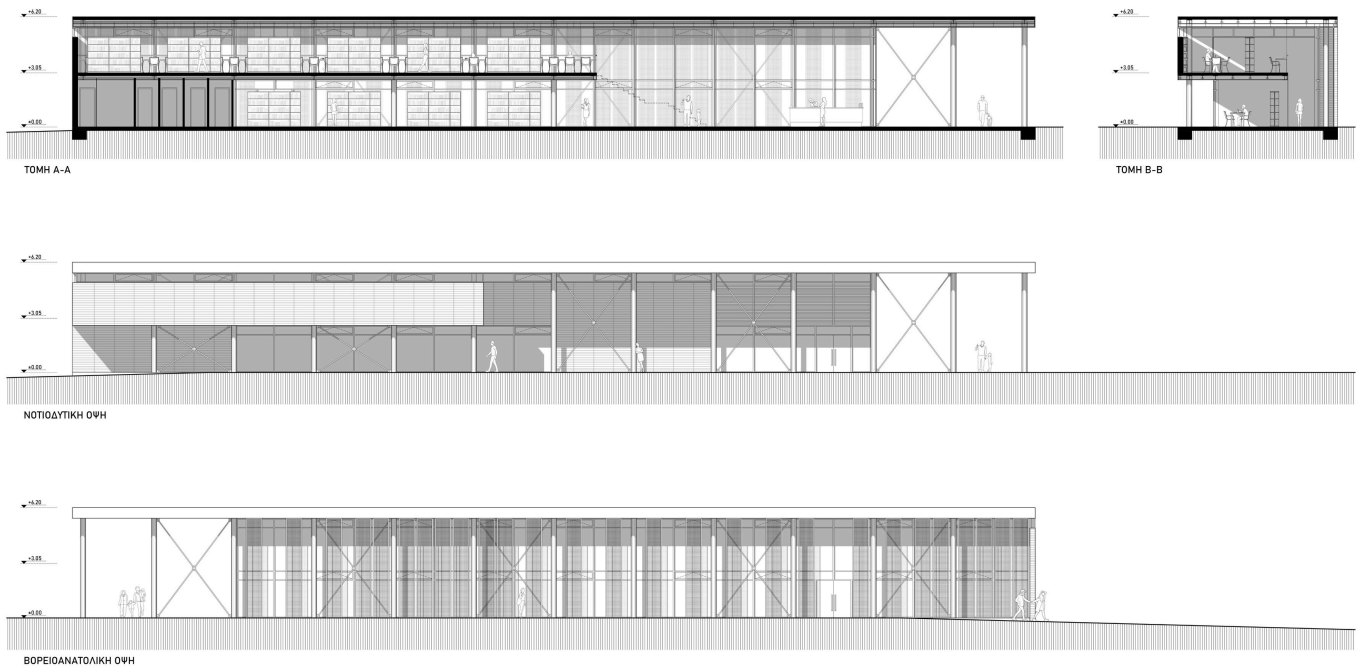

ΚΑΤΩΗ ΟΡΟΦΟΥ

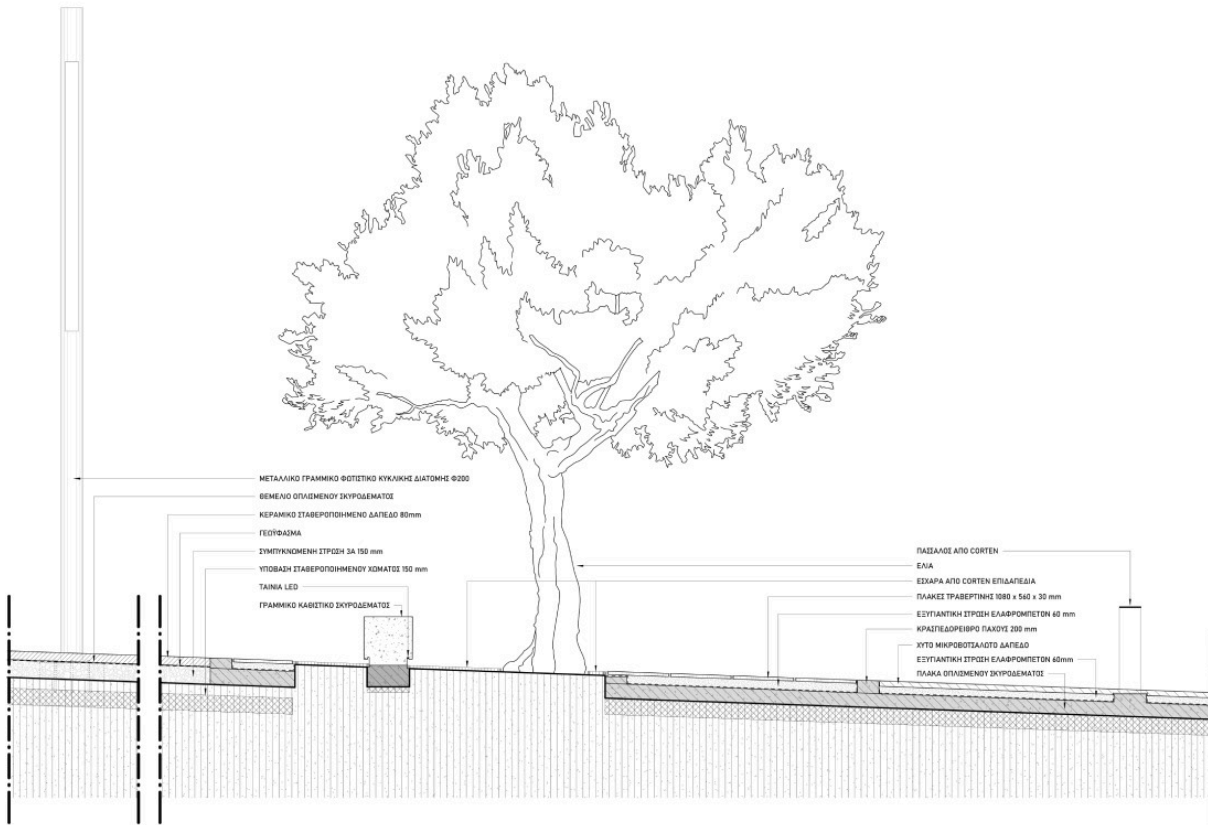

ΚΑΤΩΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

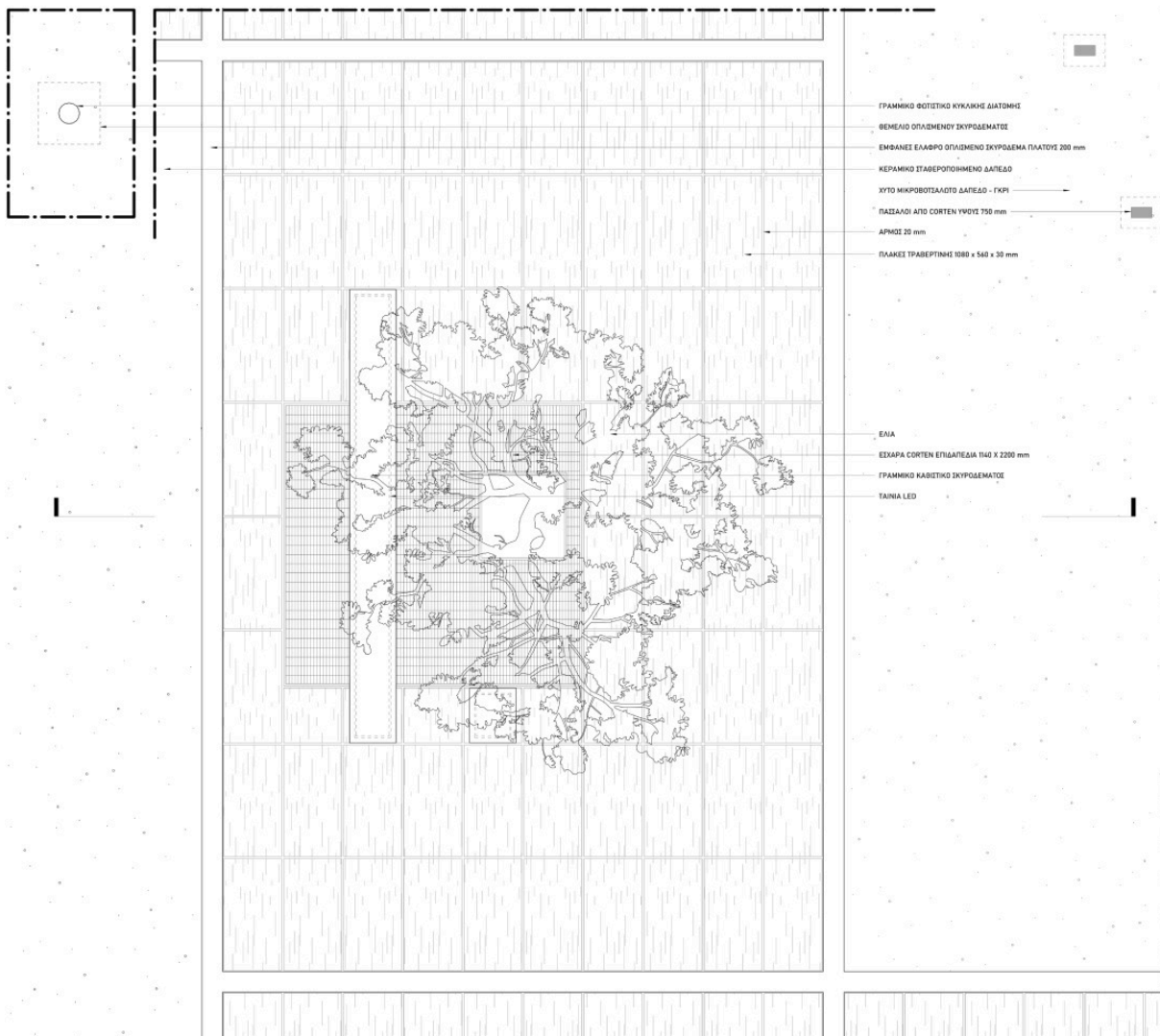
Για την ολοκλήρωση της μελέτης, θεωρήθηκε αναγκαίος ο σχεδιασμός των οικοδομικών λεπτομερειών στα κρίσιμα σημεία και η επιλογή κατάλληλων υλικών, τόσο της πλατείας όσο και των κτηριακών όγκων. Ενδεικτικά, επιλέχθηκαν υλικά σε γήινους τόνους, όπως πλάκες τραβερτίνης, σταθεροποιημένο κεραμικό και μικροβοτσαλωτό δάπεδο, στοιχεία από terracotta, corten και σκυρόδεμα σε μπεζ τόνους. Επιπλέον, μελετήθηκαν ζητήματα όμβριων υδάτων, αυξημένης στάθμης υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα αλλά και υπερθέρμανσης των διαφορετικών υλικών.

ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΓΡΑΜΜΙΚΟ ΦΩΤΕΤΙΚΟ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΔΙΑΤΟΜΗΣ Φ200
 ΒΕΜΕΛΙΟ ΟΠΛΙΣΜΕΝΟΥ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΟΣ
 ΚΕΡΑΜΙΚΟ ΣΤΑΒΕΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΔΑΠΕΔΟ 80mm
 ΓΕΩΦΡΑΣΜΑ
 ΣΥΜΠΥΚΝΩΜΕΝΗ ΣΤΡΩΣΗ 3Α 150 mm
 ΥΠΟΒΑΣΗ ΣΤΑΒΕΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΧΩΜΑΤΟΣ 150 mm
 ΤΑΙΝΙΑ LED
 ΓΡΑΜΜΙΚΟ ΚΑΒΙΤΙΚΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΟΣ

ΠΛΑΣΤΑΣΕ ΑΠΟ CORTEN
 ΕΛΙΑ
 ΕΞΟΧΑΡΑ ΑΠΟ CORTEN ΕΠΙΔΑΠΕΔΙΑ
 ΠΛΑΚΕΣ ΤΡΑΒΕΡΤΙΝΗΣ 1080 x 540 x 30 mm
 ΕΞΥΓΙΑΝΤΙΚΗ ΣΤΡΩΣΗ ΕΛΑΦΡΟΜΠΕΤΟΝ 40 mm
 ΚΡΑΤΙΔΑΔΡΕΙΒΡΟ ΠΛΑΧΟΥΣ 200 mm
 ΧΥΤΟ ΜΙΚΡΟΒΟΣΤΑΛΑΤΟ ΔΑΠΕΔΟ
 ΕΞΥΓΙΑΝΤΙΚΗ ΣΤΡΩΣΗ ΕΛΑΦΡΟΜΠΕΤΟΝ 40mm
 ΠΛΑΚΑ ΟΠΛΙΣΜΕΝΟΥ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΟΣ

ΤΟΜΗ

ΓΡΑΜΜΙΚΟ ΦΩΤΕΤΙΚΟ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΔΙΑΤΟΜΗΣ
 ΒΕΜΕΛΙΟ ΟΠΛΙΣΜΕΝΟΥ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΟΣ
 ΕΜΦΑΝΙΣΕΙ ΕΛΑΦΡΟ ΟΠΛΙΣΜΕΝΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ ΠΛΑΤΟΥΣ 200 mm
 ΚΕΡΑΜΙΚΟ ΣΤΑΒΕΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΔΑΠΕΔΟ
 ΧΥΤΟ ΜΙΚΡΟΒΟΣΤΑΛΑΤΟ ΔΑΠΕΔΟ - ΓΚΡΙ
 ΠΛΑΣΤΑΣΕ ΑΠΟ CORTEN ΨΥΓΟΥΣ 750 mm
 ΑΡΜΟΣ 20 mm
 ΠΛΑΚΕΣ ΤΡΑΒΕΡΤΙΝΗΣ 1080 x 540 x 30 mm

ΕΛΙΑ
 ΕΞΟΧΑΡΑ CORTEN ΕΠΙΔΑΠΕΔΙΑ 1140 x 2200 mm
 ΓΡΑΜΜΙΚΟ ΚΑΒΙΤΙΚΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΟΣ
 ΤΑΙΝΙΑ LED

ΚΑΤΩΗ

Μπορείτε να βρείτε ολόκληρο το τεύχος μελέτης [εδώ](#).

Title: THE FORGOTTEN LORD: Creating an interval in Acharnes

Students: Konstantinos Boulougouris, Errikos-Stefanos Piroula-Godoy, Maria Chaloutsi

Supervisors: Ariadni Vozani, Manolis Stavrakakis

Advisors: Flora-Maria Bougiatioti, Androniki Miltiadou

Presentation date: 25/09/2023

National Technical University of Athens - School of Architecture

This thesis is about the Mycenaean Tholos Tomb of Acharnes, the most imposing and well-preserved tholos tomb in all of Attica. The main purpose is the design of the surrounding area and the integration of the tomb in a new active communal space, which facilitates the existing functions of the area. Furthermore, this new view aims towards a designed interval in the urban space of Kokinos Milos, a residential district of Acharnes, where the archeological site is located. This monument marks the district as an important historical area.

This archeological site is next to a major avenue, where multiple commercial and industrial facilities are present. Moreover, the Industrial Park of Acharnes is located nearby the monument, while the rest of the urban space mostly consists of residential buildings. The Kanapitsa creek is the most important environmental element of the region since it divides the town into two main areas. On one side of the creek, there are mostly residential buildings, while on the other side nature has a more obvious impact, with the abundance of reeds on the shore being one of the most evident nature aspects. A train station is located near the monument and there are bus stations on the main road. The entrance to the archeological site is free and it is mostly visited by school students and occasionally university students for academic purposes.

At the beginning of the design process, an orthonormal grid was chosen as a way to organize the existing

space. The clear orientation of the tomb dictates the orientation of the grid and based on that; the general layout is created. In order to organize the movement flows, the two main axes of the grid were chosen, with the existing flows in mind. The designed space was differentiated into the “hard” and “soft” ground, which shaped the transitional areas between the urban space and the central interval. To create a stronger optical and acoustic border in the transitional areas, olive trees were chosen as a key aspect.

To accommodate the monument with the necessary communal spaces, the building functions were chosen. In search of the right connections between the designed space, the flows and the buildings themselves, the correct positioning was key. So, the positioning became apparent to be next to the axes, which also conceptually assembled the space. The axes were given names, and the functions were turned into experiences in parallel to the ancient burial customs.

Approaching the square from the main road, the olive grove and the tholos tomb are perceived. A large “balcony” creates a general view of the area. The “hard” floor is encompassing the “soft” ground, creating the interval. The two main axes are marked with different materials from the floors and lead to the building-experiences. The linear buildings signify the orientation of the tomb, while the water and the outdoors theater complete the experiences. To pass the creek, a bridge is designed, through the dense reeds, that act as a filter between the nature and the city.

The main functions of the design were the information and activity center and the library. Their main purpose is to upgrade the existing infrastructure for information about the tomb and, in general, to promote the archeological space. Additionally, a small cafeteria has been added, while the outdoor theater has been moved and redesigned.

Concluding the study, it was necessary to analyze structurally the key areas of the square and choose the correct materials. To be precise, the chosen materials were of earthly tones, such as travertine slabs, stabilized ceramic and micro-pebble flooring, terracotta components and beige painted concrete. Aspects of drainage, the level of the underground water table and overheating of the constructed building were taken into consideration in order to complete the study.